

ಕೊಂಕಣಿ ಲಿಪಿ

- ದೇವನಾಗರಿ ಏಕೆ?

स्वस्तिश्री शालिवाहन शक १५९७ राक्षस संवत्सर चैत्र शुद्ध १० को
चीराज पाटणी बैसिले रंगभट्ट तथा विनायकपंडित आप्पुभट्ट ते वैद्य
तानिं कोचिचा कुमदोर आंद्रिकि फांडे त्या वानि रोपान ह्या मलबारदेशां
तु आसिले ओषधमात्र वृक्षवालि झाडरवंड ओळखते त्या मनुष्यांकनु
स्तारोदसतु ते ते गांवांतु पेढवून तिंनिं वोरवद आणवून त्या त्या झाडांचें फल
फूल पानबीज समस्ता त्यान्यातु तु कालावरि समपाहून तिंतीचि तारिली त्याउप
रांत आमिं आमगेल्या वैद्यग्रंथाचानि घीराजमणी त्यांत्या ओषधाचे गुण
वाऊनु मता नज्जोज्ञो भुय्या आमका कळेलो नोवा त्यां आरवदांची नावं पळेउनु
आजिदानि वर्ष सकाळि साजे आमिं लागिरावूनु हालिबुस पाहून दिला तेल
टिक अत्रिसाणुंचा कनज अत्रिसाणु आंमि आमचीनिसाणि कर्णु दिली
ते सत्य दाणु मानुवेंजाइ दस्तणु नागर बरपानद्द बरवूनु दिलीं श्रीः

रंगभट्ट | विनायकपंडित | आप्पु वी आप

ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕೊಂಕಣಿ ಪರಿಷತ್

ಪಣಜಿ, ಗೋವಾ

ಕೊಂಕಣಿ ಲಿಪಿ

- ದೇವನಾಗರಿ ಏಕೆ?

ಸಂಕಲನ :

ಗೋಕುಲ್‌ದಾಸ್ ಪ್ರಭು

2005

ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕೊಂಕಣಿ ಪರಿಷತ್

ಪಣಜಿ, ಗೋವಾ

ಮುನ್ನುಡಿ

ಕೊಂಕಣಿಯು ಭಾರತದ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿದ್ದು, ಇಂಡೋ-ಆರ್ಯ ಗುಂಪಿನ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದುದಾಗಿದೆ. ಡಾ। ಜೋಸ್ ಪಿರೇರಾ ಮತ್ತು ಡಾ। ಜೆ.ಎಚ್. ಡ ಕುನ್ಹಾ ರಿವೀರಾರಂತಹ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಅಭಿಮತದಂತೆ ಕ್ರಿ.ಶ. 1510ರಲ್ಲಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸರು ಗೋವೆಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಠಾಣ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಮೊದಲೇ ಈ ಭಾಷೆಗೆ ದೀರ್ಘವಾದ ಲಿಖಿತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪರಂಪರೆ ಇತ್ತು. ಗೋವೆಯ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ನಡೆದ ಕೆಲವು ದಶಕಗಳ ನಂತರ ಗೋವೆಯ ಸಮಾಜದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತ್ವವನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಲು ಕೈಗೊಂಡ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವದೇಶೀಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸುಟ್ಟು ಹಾಕಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸರ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆ ಅಥವಾ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಲಾಯಿತು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪುರಾವೆಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಮಹಾಭಾರತ ಹಾಗೂ ರಾಮಾಯಣಗಳಿಂದ ಆಯ್ದ ಕತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಕೆಲವು ಕೊಂಕಣಿ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ಇನ್ನೂ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದು, ಪೋರ್ಚುಗೀಸರ ಆಗಮನಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮೊದಲು ಗೋವೆಯಲ್ಲಿ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರಬಹುದಾದಂತಹ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಯ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಅದರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರದ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಈ ಸಾಹಿತ್ಯವು ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕ್ರಿ.ಶ. ಹದಿನಾರನೇ ಮತ್ತು ಹದಿನೇಳನೇ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಗೋವೆಯ ಕುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸರಕಾರಿ ವಿಚಾರಣೆಯೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕರು ಬಹುಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಾಯ್ನಾಡನ್ನು ತೊರೆದು ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ಅವರು ಈಗಿನ ಉತ್ತರ ಭಾರತ, ನೆರೆಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ತೀರ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿರುವ ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋದರು. ಆಗಿನ ಕಾಲದ ಸಮಾಜೋ-ಆರ್ಥಿಕ ಆಯ್ಕೆಗಳು, ರಾಜಕೀಯ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಗಳು, ಧಾರ್ಮಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಭೌಗೋಳಿಕ ದೂರ, ದೇಶದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯೂರಿದ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕರು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಉಳಿವು ಹಾಗೂ ಯಶಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶದೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವರಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಯಿತು. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಸಮುದಾಯದ ಅಧಿಕಾಂಶ ಜನರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಬಗೆಗಿನ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಹಾಗೂ ಅದರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗೆಗಿನ ಕಾಳಜಿ ಕೊನೆಯ ಆದ್ಯತೆಯಾಯಿತು. ಕೊಂಕಣಿಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ಅನೇಕ ಲಿಪಿಗಳ ಬಳಕೆ ಇಂತಹ ಒಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಅನುಚಿತ ಕೊಡುಗೆಯಾಯಿತು.

ಕೊಂಕಣಿಗರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರೀತ್ಯಾದರಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ, ಅವರಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಸ್ವಾಭಿಮಾನವನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಿ, ಅವರನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು

ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆರಂಭದ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪು ತಳೆಯ ತೊಡಗಿದವು. ಶೆಣ್ಯೆ ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬ್‌ರವರು ತಮ್ಮ ಬರೆವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಜನರ ಭವ್ಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿ, ಕೊಂಕಣಿಯನ್ನು ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿ, ಈ ಸಮುದಾಯದವರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಾಭಿಮಾನದ ಸೆಲೆಯನ್ನುಕ್ಕಿಸಿ, ಎಲ್ಲ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕರಲ್ಲಿ ತಾವೆಲ್ಲ ಒಂದು ಎಂಬ ಒಮ್ಮತದ ಭಾವ ಮೂಡಬೇಕೆಂದು ಕರೆ ಇತ್ತರು. ಮಾಧವ ಮಂಜುನಾಥ ಶ್ಯಾನುಭಾಗರು ಎಲ್ಲ ಕೊಂಕಣಿಗರನ್ನು ಒಂದೇ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ತರುವ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಚಾಲನೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಪರಿಣಾಮ ಸ್ವರೂಪ ಜುಲೈ 1939ರಲ್ಲಿ ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಪರಿಷತ್ತು ಜನ್ಮತಳೆಯಿತು.

ಕೊಂಕಣಿ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶಗಳು ಇಂತಿದ್ದವು:

1. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕರು ಎಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರಲಿ, ಅವರಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯ ಭಾವವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಏಕತೆಯನ್ನು ಪುನ: ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು.
2. ಕೊಂಕಣಿಯ ಭವ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಜನರಲ್ಲಿ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಈ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಎಲ್ಲ ತಪ್ಪು ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಹಾಗೂ ಮಿಥ್ಯಾಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದು.
3. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಯ ವಿವಿಧ ಒಳಭೇದಗಳಲ್ಲಿರುವ ಭಾಷಾ ಏಕತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅದನ್ನು ವಿಕಸಿತಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಕ್ರಮೇಣ ಅದನ್ನು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುವುದು.
4. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲ ಲಿಪಿಯಾದ ದೇವನಾಗರಿಯ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದು.
5. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಪ್ರಚಾರ ನೀಡುವುದು.

ಕಳೆದ ಆರು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಪರಿಷತ್ತು ತನ್ನ ವರ್ಚಸ್ಸನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕೊಂಕಣಿ ಪರಿಷತ್ ಆಗಿ ಬೆಳೆದು ಈ ಉದ್ದೇಶಗಳ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಶ್ರಮಿಸಿದೆ. ಕೊಂಕಣಿಯು ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಷೆಯ ಮಾನ್ಯತೆ ಗಳಿಸುವಲ್ಲಿ, 1987ರಲ್ಲಿ ಆ ಭಾಷೆಗೆ ಗೋವಾ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯ ಪಟ್ಟವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವಲ್ಲಿ, ಗೋವೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಾಜ್ಯದ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಕೊಡಿಸುವಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಂಕಣಿಯನ್ನು ದೇಶದ ಸಂವಿಧಾನದ ಎಂಟನೇ ಅನುಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವಲ್ಲಿ, ದಶಕಗಳಿಂದ ಕೊಂಕಣಿ ಪರಿಷತ್ತು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಪಡೆದ ಸಾವಿರಾರು ಕೊಂಕಣಿ ಪ್ರೇಮಿಗಳ ಅವಿರತ ಪ್ರಯತ್ನ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಗಗಳಿವೆ. ಕಳೆದ ಮೂರು ದಶಕಗಳಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಪರಿಷತ್ತಿನ ನಿರಂತರ ಯತ್ನಗಳು ಫಲ ನೀಡತೊಡಗಿವೆ.

ಈಗ ಕೆಲವು ವಿನಾಶಕಾರಿ ಶಕ್ತಿಗಳು ತಲೆ ಎತ್ತ ತೊಡಗಿದ್ದು ಅಮಾಯಕ ಕೊಂಕಣಿಗರನ್ನು ಹಾಗೂ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳನ್ನಾಡುವ ಜನರನ್ನು ತಪ್ಪು ಹಾದಿಗೆಳೆಯತೊಡಗಿವೆ. ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಹೇಸದ ಈ ವಿಚ್ಛಿದ್ರಕಾರಿ ಶಕ್ತಿಗಳು ಪೋರ್ಚುಗೀಸರ ಆಗಮನದ ಮೊದಲು ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇರಲಿಲ್ಲ,

ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿ ಕೊಂಕಣಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ - ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ಸುಳ್ಳುಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿವೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಹರಡುತ್ತಿವೆ.

ದಿನನಿತ್ಯವೆಂಬಂತೆ ಲಿಪಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗೆಗಿನ ಇವರ ಮಿಥ್ಯಾವಾದಗಳ ಸುಳಿಗೆ ಸಿಲುಕಿಕೊಂಡಿರುವ ಕೊಂಕಣಿಗರಿಗೆ ದಿಕ್ಕು ತೋಚದಂತಾಗಿರುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೇ ಆಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕೊಂಕಣಿ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅದರಂತೆ ನಮ್ಮವರಲ್ಲೇ ಕೆಲವರು ಹರಡಿದ ತಪ್ಪು ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಹಾಗೂ ಸುಳ್ಳು ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಪರಿಷತ್ತು ಈ ಕಿರು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಹೊರತರುತ್ತಿದೆ.

ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ ಗೋಕುಲದಾಸ ಪ್ರಭುಗಳು ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಓದುಗನಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಎತ್ತಲ್ಪಟ್ಟ ವಿವಿಧ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕಿರು ಹೊತ್ತಗೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಲಿಪಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುವ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಇದಾಗಿದೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ, ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಅನೇಕ ವಾದಗಳು ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿಲ್ಲದೆ ತರ್ಕಹೀನವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಮೂಲಕ ಯಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಂದಾಗಿ ಕೊಂಕಣಿಯು ಬೇರೆ-ಬೇರೆ ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಡುವಂತಾಯಿತು? ಬಹುಲಿಪಿಗಳ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ತೊಡಕುಗಳೇನು? ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಿಪಿಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೇ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಲಿಪಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಹಾಗೂ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು? ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಿಪಿಯೊಂದು ಅಗತ್ಯವೆಂದಾದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಒಂದು ಯೋಗ್ಯತೆಯುಳ್ಳ ಲಿಪಿ ಯಾವುದು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹಗೊಳಿಸಬಹುದು? - ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ತನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಥವಾ ಸಂದೇಹಗಳಿಗೆ ಓದುಗನು ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಕೊಂಕಣಿ ಮಾತನಾಡುವ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಗೊಂದಲಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಕೊಂಕಣಿ ಪ್ರೇಮಿಗಳಿಗೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಶಾಲಾ-ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮತ್ತಿತರ ಯುವಜನರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಾದ ಕೊಂಕಣಿ, ಅದರ ಲಿಪಿ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಕುರಿತು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ನೀಡುವುದು ಎಂಬ ಭರವಸೆ ನನಗಿದೆ.

ಜೈ ಕೊಂಕಣಿ!

ಬಸ್ತಿ ವಾಮನ ಶೆಣೈ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕೊಂಕಣಿ ಪರಿಷತ್

I

ಕೊಂಕಣಿ ಲಿಪಿ - ಒಂದು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ನೋಟ

1. ಕೊಂಕಣಿಯು ಲಿಪಿಯಿಲ್ಲದ ಒಂದು ಭಾಷೆಯೆ?

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಗೆ ಮಲಯಾಳ, ತಮಿಳು, ಕನ್ನಡ, ಗುಜರಾತಿ, ಬಂಗಾಳಿ ಭಾಷೆಗಳಿಗಿದ್ದಂತೆ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಲಿಪಿಯೆಂಬುದು ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವವು, ಅದರದ್ದೇ ಆದ ಒಂದು ಲಿಪಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನಷ್ಟೇ ಅವಲಂಬಿಸಿಲ್ಲ. ಹಲವಾರು ಭಾಷೆಗಳು ಒಂದೇ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಫ್ರೆಂಚ್, ಜರ್ಮನ್‌ಗಳಲ್ಲದೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಇತರ ಎಲ್ಲ ಐರೋಪ್ಯ ಭಾಷೆಗಳು ಹಾಗೂ ಜಗತ್ತಿನ ಇನ್ನಿತರ ಹಲವಾರು ಭಾಷೆಗಳು ಒಂದೇ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿವೆ - ಅದೇ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಹಿಂದಿ ಲಿಪಿಯೆಂದು ಗುರುತಿಸುವ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷೆಗಳ ಲಿಪಿಯಾಗಿ ಬಳಸಲ್ಪಡುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ದೇವನಾಗರಿಯು ಆಧುನಿಕ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಾದ ಭೋಜಪುರಿ, ಕೊಂಕಣಿ, ಮರಾಠಿ, ನೇಪಾಳಿ, ರಾಜಸ್ಥಾನೀ, ಸಿಂಧಿ ಮುಂತಾದ ಭಾಷೆಗಳ ಲಿಪಿಯೂ ಆಗಿದೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಲಿಪಿಯ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯು ತನ್ನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಇಲ್ಲ ಅಥವಾ ಅದರಿಂದ ಆ ಭಾಷೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ತೊಡಕು ಉಂಟಾಗುವುದೂ ಇಲ್ಲ.

2. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿಗೆ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯ ಬಳಕೆ.

(ಅ) ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದ ಬಾಹುಬಲಿಯ ಬೃಹತ್ ಶಿಲ್ಪದ ಪದತಲದಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನದಲ್ಲಿರುವ ಎರಡು ಸಾಲುಗಳು ಇಂತಿವೆ: (೧) **ಶ್ರೀ ಚಾಮುಂಡರಾಜೇ ಕರವಿಯಲೆ** ಮತ್ತು (೨) **ಶ್ರೀ ಗಂಗರಾಜೇ ಸುತ್ತಾಳೆ ಕರವಿಯಲೆ**. ಮೊದಲ ಸಾಲು ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ.ಶ. 981ರಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಎರಡನೆಯ ಸಾಲು ಕ್ರಿ.ಶ. 1116-17ರಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ನಾಗಪುರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಮರಾಠಿ ವಿಭಾಗದ ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾದ ದಿವಂಗತ ಡಾ। ಎಸ್.ಬಿ. ಕುಲಕರ್ಣಿಯವರ ಹಾಗೂ ಡಾ। ಜೋಸ್ ಪಿರೇರಾ ('ಕೊಂಕಣಿ ಮಂದಾಕಿನಿ' ಪೊರ್‌ವೊರಿನ್ ಗೋವಾ, 1996, ಪು. 10)ರವರ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಎರಡೂ ಸಾಲುಗಳ ಭಾಷೆ ಕೊಂಕಣಿಯಾಗಿದೆ.

(ಆ) ಅಪ್ಪು ಭಟ್ಟ, ರಂಗ ಭಟ್ಟ ಮತ್ತು ವಿನಾಯಕ ಭಟ್ಟ ಮೊದಲಾದವರ ಕೊಂಕಣಿಯ ಬಗೆಗಿನ ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಕ್ರಿ.ಶ. 1678 ಮತ್ತು ಕ್ರಿ.ಶ. 1963ರ ಮಧ್ಯಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ **"ಹೊರ್ತೂಸ್ ಇಂಡಿಕಸ್ ಮಲಬರಿಕಸ್"** ಎಂಬ 12 ಸಂಪುಟಗಳ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯಗಳ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ನೀಡಿರುವ ಕೊಂಕಣಿ ಶಬ್ದಗಳು ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿವೆ.

3. ಹಲವಾರು ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಕೊಂಕಣಿಯನ್ನು ಇನ್ನಿತರ ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದುದು ನಿಜವೆ?

ಹೌದು. ಹಲವಾರು ಕೊಂಕಣಿ ಶಾಸನಗಳು ಹಾಗೂ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ದಾಖಲೆಗಳು ಹಳೆಗನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಭಾರತೀಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಲಿಪಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ

ಸಂಬಂಧಗಳೆಂದೂ ಇದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಕೃತ ಶಾಸನಗಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಿ ಶಾರದಾ, ಮೋಡಿ ಹಾಗೂ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತವಾದರೆ ಮಲಯಾಳ ಭಾಷೆಯು ಈಗಿನ ಆಧುನಿಕ ಲಿಪಿಯನ್ನು ತನ್ನದಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲು ಆ ಭಾಷೆಯ ಶಾಸನಗಳು ತಮಿಳು, ವಟ್ಟೆಶ್ಯುತ್ತು ಹಾಗೂ ಕೊಳಶ್ಯುತ್ತು ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿರುವುದು ಕಾಣಸಿಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಈಗಿನ ತಮಿಳು ಲಿಪಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರುವ ಮೊದಲಿನ ಹಳೆಯ ತಮಿಳು ಶಾಸನಗಳು ತಮಿಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಿ ಮತ್ತು ಹಳೆಯ ತಮಿಳು ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಯ ಮೊತ್ತ ಮೊದಲ ಶಾಸನಗಳು ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಕಾಲಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಗೋವಾದಲ್ಲಿ ವಿದೇಶೀ ಅರಸರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೊಂಕಣಿ ಶಾಸನಗಳು ಇತರ ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟವು.

4. **ಇತರ ಭಾಷೆಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಆದರೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಬರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ?**

ಹಲವಾರು ಶತಮಾನಗಳ ನಿರಂತರ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದಷ್ಟೇ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಲಿಪಿಯ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವು ವಿಕಸಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಕೊಂಕಣಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯೊಂದಿಗೆ ಅದಕ್ಕಿದ್ದ ನಂಟು ಸುಗಮವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯಲು ಅನೇಕ ಅಡ್ಡಿ-ಆತಂಕಗಳು ಉಂಟಾದವು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ - (i) ಆಳರಸರಿಂದ ಅಧಿಕೃತ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದ ಕೊರತೆ (ii) ಗೋವಾಕ್ಕೆ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಮಿಶನರಿಗಳ ಆಗಮನ. ಅವರಿಂದ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕೊಂಕಣಿ ಪುಸ್ತಕ / ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ನಾಶ ಹಾಗೂ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಕೊಂಕಣಿಗೆ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಯ ಬಳಕೆ. (iii) ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುವವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಗೂ ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಾಗಿ ಆಯಾಯ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾದುದು. (iv) ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವಾಗ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸದಿರುವುದು. (v) ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಲು ಕೊಂಕಣಿಗರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ಪ್ರಬಲ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಯಿತು.

ಹದಿನಾರನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಗೋವಾಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಮಿಷನರಿಗಳು ಕೊಂಕಣಿಗೆ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಬಳಸತೊಡಗಿದರು. ಮುದ್ರಣ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಗೋವಾಕ್ಕೆ ಪರಿಚಯಿಸಿ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಮುಂದಾದ ಈ ಮಿಷನರಿಗಳು ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚು ಮಾಡಲು ಸುಮಾರು 600 ಮೊಳೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕಾಗುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಮನಗಂಡರು. ಆದರೆ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಕೇವಲ 24 ಮೊಳೆಗಳು ಸಾಕಾಗಿದ್ದವು. (ಕೆಳಗೆ 11ರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ). ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಈ ಒಂದು ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಮನಗಂಡ ಮಿಷನರಿಗಳು ಕೊಂಕಣಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮುದ್ರಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಗೋವಾದ ಒಂದು ಜನಸಮುದಾಯದವರೂ ಕೊಂಕಣಿಗೆ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಬಳಸುವುದಕ್ಕೇ ಒಗ್ಗಿಹೋದರು.

ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಗೂ ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಾಗತೊಡಗಿತು. ತಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಉಳಿವು ಹಾಗೂ ಯಶಸ್ಸಿಗೋಸ್ಕರ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿಗರು ತಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಯ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಮನಗಂಡಿರಬೇಕು. ಮಾತೃಭಾಷೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗುವ ಸಂಭಾವ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದುದು, ಪ್ರಯಾಣ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಅಭಾವ ಹಾಗೂ ಸಂವಹನ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಕೊರತೆ, ದೇಶದ ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಕೊಂಕಣಿಗರೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಇಲ್ಲದಿದ್ದುದು - ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳು ಅವರು ಸ್ಥಳೀಯ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಯ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಕೊಂಕಣಿಗೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದವೆನ್ನಬಹುದು.

ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಮೊಳೆಗಳು ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದುದರಿಂದ ಕೊಂಕಣಿ ಪುಸ್ತಕ ಹಾಗೂ ವೃತ್ತ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಲಯಾಳ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮುದ್ರಿಸಬೇಕಾಯಿತು.

5. **ಈಗಾಗಲೇ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ನಾವ್ಯಾಕೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಲಿಪಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದು?**

(ಅ) ದೀರ್ಘಕಾಲದಿಂದ ಕೊಂಕಣಿಗರು ತಮಗೆ ಸಮಿಾಪವಿರುವ ಸಣ್ಣ ಸಮುದಾಯಗಳ ಜನರ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಒಂದು ವರ್ಗದವರು ಬರೆದಿರುವುದು ಇತರ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಅಲಭ್ಯವಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮಲಯಾಳ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಕೊಂಕಣಿಯನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೊಂಕಣಿಗರು ಓದಲಾರರು ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕೇರಳದವರು ಓದಲಾರರು. ಈ ಎರಡೂ ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯವು - ಗೋವೆಯ ಅಥವಾ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಕೊಂಕಣಿಗರಿಗೆ ಅಲಭ್ಯವಾಗಿರುವುದು.

(ಆ) ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮುಕ್ತ ಲಿಖಿತ ಸಂವಹನಕ್ಕೆ ಅಡಚಣೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ ಹಾಗೂ ಭಾಷೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಕುಂಠಿತಗೊಳಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಭೂತ ಮಾಡುವುದರ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿದೆ.

(ಇ) ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಆನಂದಿಸಲು, ಶ್ಲಾಘಿಸಲು ಹಾಗೂ ಅದರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಲಿಪಿಗಳ ಪ್ರಯೋಗ ಒಂದು ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿದೆ.

(ಈ) ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಂಕಣಿಯ ಮೂಲ ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದವರಿಗೆ, ವಿವಿಧ ಲಿಪಿಗಳ ಬಳಕೆಯು ಒಂದು ಗಂಭೀರ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕೊಂಕಣಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳ

ತುಲನಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವವರು ಹಲವಾರು ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಓದಬೇಕಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಸಮಯ ಬೇಕಾಗುವುದು. ಅಂಥದ್ದರಲ್ಲಿ ಈ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ವಿವಿಧ 4 ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಆ ಸಂಶೋಧಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಸಾಕಷ್ಟು ವೇಗವಾಗಿ ಓದಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮೊದಲು ಆ ಎಲ್ಲ ಲಿಪಿಗಳನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವುದು. ಇದು ಸಮಯ ಹಾಗೂ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪರಕೀಯ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಸಾವಿರಾರು ಪುಟಗಳ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದುವುದನ್ನು ಒಂದು ಅಸಾಧ್ಯ ಸಾಹಸವನ್ನಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಸಂಶೋಧನೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹಾಗೂ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

6. **ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವೇನು?**

ಗೋವಾ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಕೇರಳ ಹಾಗೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯಗಳ ಕೊಂಕಣಿಗರಿಗೆ ಪರಿಚಿತವಾಗಿರುವ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಬಳಸುವ ಮೂಲಕ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಸರಿಗೊಳಿಸಬಹುದು.

7. **ಕೊಂಕಣಿಗೆ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದು ಹೇಗೆ?**

ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘ, ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಹಾಗೂ ನಿಯಮಿತ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಓದುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಬರೆಯುವುದನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಒಂದು ಮಗುವು ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಓದಲು/ಬರೆಯಲು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಲಿಪಿಯನ್ನೇ ಮುಂದೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಬಲದಿಂದ ಜೀವನ ಪರ್ಯಂತ ಬಳಸುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿಗೆ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಿಪಿಯ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸಲು ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಾರ್ಗವೇ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದುದು.

8. **ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ಆಗುವ ಪ್ರಯೋಜನಗಳೇನು?**

ಎಲ್ಲಾ ಕೊಂಕಣಿಗರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಒಂದೇ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ಬಳಸಿದರೆ, ಬರೆದುದೆಲ್ಲವೂ ಎಲ್ಲ ಕೊಂಕಣಿಗರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುವುದು. ಆಗ ಆ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಓದಲು, ಆನಂದಿಸಲು, ಮೆಚ್ಚಲು, ಒಬ್ಬನ ಶಬ್ದಭಂಡಾರವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಲು, ಭಾಷೆಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲು, ಆಡುಭಾಷೆಯ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲು ಹಾಗೂ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಭಾಷೆಗೆ ಪ್ರಮಾಣಭೂತವಾದ ರೂಪವನ್ನೊದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅಡಚಣೆಯುಂಟಾಗದು.

9. **ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿರುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಿಪಿಗಳಾವುವು?**

ಪ್ರಸಕ್ತ ದೇವನಾಗರಿ (ಹಿಂದಿ ಎಂದು ಪರಿಚಿತವಾದ) ಲಿಪಿ (ಹಿಂದಿ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವಂಥದು) ಹಾಗೂ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿ (ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವಂಥದು) ಗಳು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ

ಎರಡು ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಿಪಿಗಳಾಗಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಎರಡು ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಿಪಿಯಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದು.

10. **ಈ ಎರಡು ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದಲ್ಲಿ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಬಳಸಲ್ಪಡುವ ಮತ್ತು ಈಗಾಗಲೇ ನಾಲ್ಕು ದಶಕಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅಧಿಕ ಸಮಯದಿಂದ ಕೊಂಕಣಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಯನ್ನೇ ಏಕೆ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು?**

ವಿದ್ವಾಂಸರ ಹಾಗೂ ಭಾಷಾ ಪಂಡಿತರ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತೀಯ ಲಿಪಿಗಳು ಮೂಲತಃ ಧ್ವನಿ ನಿರೂಪಕಗಳಾಗಿವೆ. ಭಾರತೀಯ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಕ್ಷರವು (ದೇವನಾಗರಿಯೂ ಸೇರಿದಂತೆ) ಕೇವಲ ಒಂದು ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆ ಧ್ವನಿ ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಸಂಕೇತದ ಮಧ್ಯೆ ಯಾವುದೇ ಸಂದಿಗ್ಧತೆಗೆ ಆಸ್ಪದವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರ ಸಂಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಉಚ್ಚಾರದ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಖಚಿತತೆ ಇಲ್ಲದಿರುವಿಕೆಯಿಂದ ಅದು ಗೊಂದಲಮಯವಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸ್ವರಾಕ್ಷರಗಳಾದ a, e, i, o, u ಮತ್ತು ವ್ಯಂಜನಾಕ್ಷರಗಳಾದ c, g, j, q, r, t, v, x, y ಮೊದಲಾದುವುಗಳು ಅವುಗಳ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವ ಐರೋಪ್ಯ ಭಾಷೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ವಿಧವಿಧವಾಗಿ ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅವು ಸಂದರ್ಭಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ. ಉಚ್ಚಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಂದಿಗ್ಧತೆಯು ಆ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ದೇವನಾಗರಿಯಂತಹ ಭಾರತೀಯ ಲಿಪಿಯೇ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ವಾಂಸರ ವಿಚಾರಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

II

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಗೆ ಅದರ ಸೂಕ್ತತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಅನಿಸಿಕೆಗಳು

11. ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ಮುಗಿಸುವ ಮೊದಲು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುವುದೇನೆಂದರೆ, ಮಲಬಾರ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಸಮುದಾಯದವರಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ನಾಡಿನ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಅಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಡುವುದನ್ನು ಕಾಣಬೇಕೆಂದು ಹಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಾನು ಹಂಬಲಿಸಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಎರಡು ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ; ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಸುಮಾರು 600ರಷ್ಟು ಮೊಳೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು ಒಂದು ಅಸಾಧ್ಯ ಕಾರ್ಯವೆಂಬಂತೆ ತೋರಿದುದು ಏಕೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಭಾಷೆಯ ಅಚ್ಚುಗಳು ಕೇವಲ ಪದಭಾಗಗಳಾಗಿದ್ದು ನಮ್ಮ ರೋಮನ್ ಭಾಷೆಯ ಅಚ್ಚುಗಳಂತೆ ಅಕ್ಷರಗಳಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 24 ಅಕ್ಷರಗಳಿವೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಆಡಳಿತದ ಆದೇಶ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರಗಳಿಲ್ಲದೆ ಈ ನನ್ನ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕಿಳಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವವರು ಎಷ್ಟೊಂದು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಯೆಂದರೆ ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಲು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇಂತಹ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಗೆ ಸಮಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

*(ಫಾ. ಥೋಮಸ್ ಸ್ಟೀವನ್ಸ್ ಅವರು ದಿನಾಂಕ 5 ದಶಂಬರ್ 1608ರ ಅಂದಿನ ಜೈಸೂಟ್ಸ್ ಜನರಲ್‌ರವರಿಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರ ಪ್ರಿಯೋಲ್ಕರ ಎ.ಕೆ.ಯವರಿಂದ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಉದ್ಧೃತಃ ದೊರೆತ ಫಾ. ಥೋಮಸ್ ಸ್ಟೀವನ್ಸ್‌ರವರ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ದೊರೆತ 2 ಪತ್ರಗಳು, **The Journal of the University of Bombay**, ಸಂಪುಟ XXV, ಭಾಗ II, ಪುಟ 123)*

12. "ನಮಗೆಲ್ಲ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಕಾಗುಣಿತಾಕ್ಷರವು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ್ದಾಗಿದ್ದು, ಅದರ ಪದಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅಕ್ಷರಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಉಚ್ಚಾರಕ್ಕೆ ಪರಸ್ಪರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಅಕ್ಷರಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಉಚ್ಚಾರದೊಳಗೆ ಅನ್ಯೋನ್ಯವಾದ ಸಂಬಂಧವಿದ್ದು ದೇಶೀಯ ವ್ಯಾಕರಣ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಅವುಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿರುವುದು ಒಂದು ಚೇತೋಹಾರಿ ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಅಕ್ಷರದೊಂದಿಗೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ಉಚ್ಚಾರಣೆಯಷ್ಟೇ ಜೋಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದ ಓರ್ವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಧ್ವನಿಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕೂಡ ಕಲಿಯುತ್ತಾನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ತುಟಿ, ಹಲ್ಲು, ಹಲ್ಲುಗಳ ಬುಡ, ತಾಳಿಗೆ, ಅಂಗುಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಅಂಗಗಳು ಉಚ್ಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವನು ಇವುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅದರ ಜೊತೆ ಆತ ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣ ಮತ್ತು ಮಹಾಪ್ರಾಣಗಳ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನೂ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಉಚ್ಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ದೇಹದ ಅಂಗಾಂಗಗಳ ಸ್ಥಾನದೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಈ ಕ್ರಮವು 'a, b, c, d ....' ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಅಕ್ಷರಮಾಲೆಯ ಕ್ರಮಕ್ಕಿಂತ ತೀರ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ, ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ."

*(ಮಾರ್ಗರೆಟ್ ಶ್ಲೋಚ್, **'ದ ಗಿಫ್ಟ್ ಆಫ್ ಲ್ಯಾಂಗ್ವೆಜ್'**, ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್ - 1955, ಪು. 39)*

13. "ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಯು ಮೊದಲು ಬಾಲಬೋಧ ಅಥವಾ ನಾಗರ ಎಂಬ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆಲವು ಸಲ ಇದನ್ನು ಮೋಡಿ ಅಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಮಹಾರಟ್ಟಿ (ಮರಾಠಿ) ಅಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು."

*(ಅಂಜೆಲೂಸ್ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್, ಝೇವಿಯರ್ ಮಾಫೇ, **'ಎ ಕೊಂಕಣಿ ಗ್ರಾಮರ್'**, ಮಂಗಳೂರು 1882 ಪುಟ 1)*

14. "ಇದೇ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಅವರು ರೋಮನ್ ಹಾಗೂ ಕೆನರೀಸ್ (ಕನ್ನಡ)ಗೆ ಲಿಪ್ಯಂತರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಕೆನರೀಸ್ ಅಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಾರ್ಪಾಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು ಹಾಗೂ ಕೊಂಕಣಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಮರಾಠಿ ಲಿಪಿಗೆ ಸಾಮ್ಯವಿರುವಂತೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು."

*(ಅಂಜೆಲೂಸ್ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಝೇವಿಯರ್ ಮಾಫೇ - **ಕೊಂಕಣಿ - ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಬ್ದಕೋಶ** 1883, ಮುನ್ನುಡಿ, ಪುಟ 6ರಲ್ಲಿ ಲಿಪ್ಯಂತರದ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಬಗ್ಗೆ)*

15. "ಕೊಂಕಣಿಗೆ ದೇವನಾಗರಿಯು ಸೂಕ್ತವಾದ ಲಿಪಿ -

*(ರೆ। ಫಾ। ಡಾ। ಬಾಸೆಲ್ ಡಿ'ಸೋಜರವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಪರಿಷತ್ತಿನ 11ನೆಯ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಉದ್ಘಾಟನೆಯ ನಂತರ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ. - **ರಾಕ್ಣೊ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ,** 22 ಫೆಬ್ರವರಿ, 1976)*

16. "ಕೇರಳ, ಕರ್ನಾಟಕ (ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ), ಗೋವಾ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಹಾಗೂ ಇತರೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿರುವ ಕೊಂಕಣಿಯ ರೂಪಗಳಿಗೆ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ನೀವು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಿರಿ. ಸ್ಥಳೀಯ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಹಾಗೂ ಮಲಯಾಳ ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಬರೆಯುವ ಅಭ್ಯಾಸವುಳ್ಳವರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವು ಪ್ರಕಟನೆಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಮಲಯಾಳ ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರತರುವುದನ್ನು ಅಂತಹ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಆದರ್ಶವು ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಗೆ ದೇವನಾಗರಿ ಮತ್ತು ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅಳವಡಿಸುವುದಾಗಿರಬೇಕು."

(ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಪ್ರಚಾರ ಸಭಾ, ಕೊಚ್ಚಿ ಇದರ ಗೌರವಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಮಲ್ಯರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಪ.ಸಂ. 463/05 ದಿನಾಂಕ 27.06.2005ರಂದು ಬರೆದ ತಮ್ಮ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ನವದೆಹಲಿಯ ಮಾಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹಾಗೂ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಭಾಷಾ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ದಿವಂಗತ ಡಾ। ಸುನೀತಿ ಕುಮಾರ್ ಚಟರ್ಜಿಯವರು ಮೇ 10, 1976ರಂದು ತಮಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರದ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುತ್ತ)

17. "ದೇವನಾಗರಿಯು ಇಂಡೋ-ಆರ್ಯ ಪರಿವಾರದ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಿಪಿಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಡುವುದರಿಂದ ಅದೇ ಪರಿವಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಗೂ 'ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿ'ಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಆ ಭಾಷೆಯ ಸಂವಹನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಹೆಚ್ಚುವುದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಈ ಪರಿಷತ್ತು ಪರಿಭಾವಿಸುತ್ತದೆ."

*(08.07.1939ರಂದು ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಮೊದಲ ಕೊಂಕಣಿ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ಸಂಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ - '**ಕೊಂಕಣಿ ದಿರ್ವೆಂ**'ನಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾದಂತೆ)*

18. "ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಗೆ ಲಿಪಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಜನರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಲಿಪಿ ಇದೆ-ಅದು ದೇವನಾಗರಿ".

*(ಕೊಂಕಣಿ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸ್ಥಾಪಕರಾದ ದಿವಂಗತ ಮಾಧವ ಮಂಜುನಾಥ ಶ್ಯಾನುಭಾಗರು ಕೆನರಾ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣದಿಂದ 05.01.1940ರ **ರಾಕ್ಣೊ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕದ** ವರದಿ)*

19. "ಗೋವನರು ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಅಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಮಂಗಳೂರಿನವರು ಕಾನಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದರೆ ಉಳಿದವರೆಲ್ಲರು ದೇವನಾಗರಿಯಲ್ಲಿ

ಬರಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಸಮಯದಿಂದೀಚೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಬಳಸಬೇಕೆನ್ನುವ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಬಂದಿತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ಪರಿಷತ್ತು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿತು. 1940ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಎರಡನೆಯ ಅಧಿವೇಶನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಜೆರೋಮ್ ಸಲ್ಡಾನಾರವರು ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಯ ಪರವಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇತರರು ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯೇ ಉತ್ತಮವೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟರು. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಕೊಂಕಣಿಗೆ ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯನ್ನೇ ಅಳವಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಸಂಕಲ್ಪ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಯಿತು''

*(19.01.1941ರ **'ರಾಕ್ಣೊ'** ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯ ವರದಿ)*

20. ''ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಕೊಂಕಣಿಯನ್ನು ಒಂದೇ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಲು ಅದು ಒಂದೇ ತೆರನಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯನ್ನು, ಅಂದರೆ ಇಂಡೋ-ಆರ್ಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಸರಿಹೊಂದುವ ಭಾರತೀಯ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬಳಸತಕ್ಕದ್ದು''.

*[ಜನವರಿ 15 ಮತ್ತು 16, 1949ರಲ್ಲಿ ಮುಂಬೈಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಪರಿಷತ್ತಿನ 4ನೇ ಅಧಿವೇಶನದ ಪ್ರಚಾರ ಸಮಿತಿಯ ಮನವಿ (**'ಸುಖ್-ದುಖ್'**, ಕ್ರಿಸ್ಮಸ್, 1948)]*

21. ''ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಗೆ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಬಳಸಿದರೆ ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮತ ಮೂಡಿ ಅದರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ತ್ವರಿತಗೊಳ್ಳುವುದು.''

(ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ವಿ.ಜೆ.ಪಿ. ಸಲ್ಡಾನಾರವರು 27 ಫೆಬ್ರವರಿ, 1982ರಂದು ಮಾಡಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯ ಭಾಷಣದಿಂದ)

22. ''ಲಿಪಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಕೊಂಕಣಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲ. ಕೊಂಕಣಿಯು ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದುದರಿಂದ ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯೇ ಅದರ ಹಕ್ಕಿನ ಲಿಪಿಯಾಗಿದೆ.''

*(ವಿ.ಜೆ.ಪಿ. ಸಲ್ಡಾನಾ, **'ರಾಕ್ಣೊ' ವಾರಪತ್ರಿಕೆ,** ಮೇ 24, 1984)*

III

ದೇವನಾಗರಿ, ಕೊಂಕಣಿಯ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಲಿಪಿ

23. ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಮಾನ್ಯತೆ

''ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯು ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡಿದೆ. ಕೊಂಕಣಿಗೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಲಿಪಿಯನ್ನೂ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ.''

- ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ನವದೆಹಲಿಯ ಉಪಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ (ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ) ಆಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣು ಖಾರೆಯುವರು ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಪ್ರಚಾರ ಸಭೆ, ಕೊಚ್ಚಿಯ ಗೌರವ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾದ ಶ್ರೀ ಎನ್. ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಮಲ್ಯರಿಗೆ ದಿನಾಂಕ 22 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1982 ರಂದು ಬರೆದ ತಮ್ಮ ಪತ್ರ ಸಂ.ಎಸ್ಎ 71/1/10700 ರಲ್ಲಿ.

24. ಗೋವಾದ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆ

''ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆ'' ಎಂದರೆ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆ;

(ಗೋವಾ, ದಾಮನ್ ಮತ್ತು ದಿಯು ಸರಕಾರದ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷಾ ಮಸೂದೆ, 1987ರ ಸೆಕ್ಷನ್ 2(ಸಿ) ಯಲ್ಲಿ)

25. ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ 8ನೇ ಅನುಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆ

ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯಿಂದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಗೋವಾ ರಾಜ್ಯದ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಯಾದುದರಿಂದ ಕೊಂಕಣಿಯನ್ನು ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ 8ನೇ ಅನುಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು.

26. "ಆದರೆ ಕೊಂಕಣಿ, ನೇಪಾಳಿ ಮತ್ತು ಮಣಿಪುರಿ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದ 8ನೇ ಅನುಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲು ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದ 1992ರ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿಯ ಲಿಪಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅದೇಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿಲ್ಲ?"

ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ ಎಂಟನೇ ಅನುಸೂಚಿ ಸಂವಿಧಾನಿಕ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿರುವ ಭಾಷೆಗಳ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯಾಗಿದೆ. ಆ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯ ಲಿಪಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಪ್ರಸ್ತಾಪವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಯ ಲಿಪಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯ ಲಿಪಿ ಯಾವುದೆಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ. ಭಾಷೆಯ ಲಿಪಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಆಯಾ ಭಾಷೆಯ ಅಧಿಕೃತ ಲಿಪಿ ಯಾವುದೆಂಬುದು ದೇಶದ ಚಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ನೋಟುಗಳ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಬರೆಯುವಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವಾಗಿದೆ.

27. ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಡುವಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಶನಲ್ ಬುಕ್ ಟ್ರಸ್ಟ್‌ನಿಂದ ಮಾನ್ಯತೆ

ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯಲ್ಲದೆ ನ್ಯಾಶನಲ್ ಬುಕ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಕೂಡ ಕೊಂಕಣಿಗೆ ಕೇವಲ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯನ್ನಷ್ಟೇ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿದೆ. ಹೀಗೆ ಅದರ ಎಲ್ಲ ಕೊಂಕಣಿ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇವೆ.

28. ಕೇಂದ್ರ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗದ (UPSC) ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಐಚ್ಛಿಕ ಭಾಷೆ

ಕೇಂದ್ರ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗವು ತನ್ನ ಐ.ಎ.ಎಸ್ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿಯಲ್ಲಿ

ಬರೆಯುವಂತಹ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ.

IV

ಕೊಂಕಣಿ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅದರ ಲಿಪಿ

29. ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿಯ ಸ್ಥಿತಿ-ಗತಿ ಹೇಗಿದೆ?

ಗೋವಾದಲ್ಲಿ 1962ರಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿಯನ್ನು ಒಂದು ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಶಾಲಾ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು. ಅಂದಿನಿಂದ ಅದು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಬಲವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದು, ಈಗ ಈ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಗೋವಾದ ಎಲ್ಲ ಶಾಲಾ-ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇರಳದಲ್ಲಿ 1972ರಿಂದ ಕೊಚ್ಚಿಯ ಎರಡು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿಯನ್ನು ಒಂದು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಕಲಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

30. ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿಯನ್ನು ಕಲಿಸಲು ಬಳಸುವ ಲಿಪಿ ಯಾವುದು?

ಗೋವಾ ಮತ್ತು ಕೇರಳ - ಎರಡೂ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿಯನ್ನು ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

31. ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಹಾಗೂ ಓದಿನ ಸಾಮಾಗ್ರಿಗಳ ಲಭ್ಯತೆ

ಗೋವಾದಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ರೂಪಿಸಿದ್ದು, ಎಲ್ಲ ಸ್ತರದ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಕೊಂಕಣಿಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿವೆ. ಶಾಲಾ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ನಿಘಂಟು, ವ್ಯಾಕರಣ ಪುಸ್ತಕ, ಭಾಷಾ ಅಭ್ಯಾಸ ಪುಸ್ತಕ, ಕೈಪಿಡಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಹಾಯಕ ಸಾಮಾಗ್ರಿ, ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತಿತರ ಓದಿನ ಸಾಮಾಗ್ರಿಗಳೂ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕೊಂಕಣಿಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿವೆ.

32. ಆದರೆ ಗೋವಾದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಕೊಂಕಣಿಯನ್ನು ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲ!

ಇದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಸಂಗತಿ. ಕೆಲವು ಅಸಂತುಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಹರಡಿದ ತಪ್ಪು ಭಾವನೆಯ ಪರಿಣಾಮವಿದು. ಕಳೆದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಗೋವಾದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಐಚ್ಛಿಕ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಆಯ್ದುಕೊಂಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿಯ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ತಖ್ತೆ 1. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ (1980-2004)

ಭಾಷೆ	1980	1985	1990	1995	2000	2004
ಇಂಗ್ಲೀಷ್	37174	46036	42798	11630	16474	15140
ಮರಾಠಿ	78607	73814	57000	52868	46512	37375
ಕೊಂಕಣಿ	2047	314	1644	29763	29691	26218

ತಖ್ತೆ 2. 10ನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಮತ್ತು ಮರಾಠಿಯನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ (1990-2004)

ಭಾಷೆ	1990	1994	1998	2002	2004
ಕೊಂಕಣಿ	5315	6134	6576·	7136	6889
ಮರಾಠಿ	9869	10529	8791	8289	7529

ತಖ್ತೆ 3. 12ನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ (1990-2004)

ಭಾಷೆ	1990	1994	1998	2002	2004
ಕೊಂಕಣಿ	2050	2472	2761	3100	3167
ಮರಾಠಿ	2474	2929	2930	2734	2505

ತಖ್ತೆ 4. ಪದವಿ (ಬಿ.ಎ) ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ (1990-2004)

ಭಾಷೆ	1997	2000	2003	2005
ಇಂಗ್ಲೀಷ್	85	122	137	139
ಮರಾಠಿ	138	160	81	138
ಕೊಂಕಣಿ	156	142	126	177

ತಖ್ತೆ 5. ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ (ಎಂ.ಎ) ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ (1990-2004)

ಭಾಷೆ	1994	1998	2002	2004
ಇಂಗ್ಲೀಷ್	18	18	12	25
ಮರಾಠಿ	11	20	9	5
ಕೊಂಕಣಿ	34	41	12	18

(ಮೂಲ : ಸುನಪರಾಂತ್ ದೈನಿಕ, 22-28, ಏಪ್ರಿಲ್ 2005)

V

ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಕೇರಳಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಲಿಪಿ

33. ಇಷ್ಟರವರೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯ ಬಳಕೆ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ಕೊಂಕಣಿಗರು ಕನ್ನಡದ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಕೊಂಕಣಿಗರು ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಗೆ ದೇವನಾಗರಿಯನ್ನು ಕೂಡ ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೊಂಕಣಿಗೆ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿ ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟ ಅಂಜೆಲೂಸ್ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಝೇವಿಯರ್ (13 ಮತ್ತು 14ರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ) ಕೊಂಕಣಿಗೆ ಕನ್ನಡದ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಬಳಸಲು ಮೊತ್ತ ಮೊದಲಾಗಿ ಆರಂಭಿಸಿದವನು. ಆತನು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಬಳಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ತಿಳಿದುಬಂದಿಲ್ಲ.

34. ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಕೊಂಕಣಿಗೆ ಬಳಸುವುದರಲ್ಲಿರುವ ಅನನುಕೂಲತೆ

(ಅ) ಕರ್ನಾಟಕದ ಹೊರಗಿನ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದ ಕೊಂಕಣಿಗರು ಈ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಓದಲು/ಆನಂದಿಸಲು ಅಸಮರ್ಥರು.

(ಆ) ಭಾಷಾ ವಿಮರ್ಶಕರು ಆ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳ ಗುಣ-ದೋಷಗಳ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮಾಡಲಾರರು. ಅವರು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ತಜ್ಞರಾದವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ತೃಪ್ತಿಕರವಲ್ಲದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.

(ಇ) ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿದ್ವಾಂಸರು/ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಸಾಹಿತಿ/ಅವನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಕರಾರುವಕ್ಕಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾರರು.

(ಈ) ವಿವಿಧ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಬರಹದ ವಿಷಯ, ಕಥಾವಸ್ತು, ವಾಕ್ ಪ್ರಯೋಗ, ಶೈಲಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ/ವಿದ್ವಾಂಸರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಲಿಪಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದಾಗಿ ಫಲಪ್ರದವಾಗಲು ಅಡ್ಡಿಯಾಗುವುದು.

(ಉ) ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಅದರ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಚಲನವಲನಗಳಿಗೆ ಬರಹಗಾರರು/ಓದುಗರು ತೋರಿಸುವ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗುಂಪಿನ ಬರಹಗಾರರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯ ಬರಹಗಾರರ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದುದರಿಂದಲೇ ಅಪ್ರಾಕೃತಿಕ(metaphysical), ನವಗಂಭೀರ(neo-classicist), ಶೃಂಗಾರಮಯ(romantic), ವಾಸ್ತವಿಕ(existential) ಇತ್ಯಾದಿ ಶೈಲಿಗಳು

ಒಂದರ ನಂತರ ಇನ್ನೊಂದರಂತೆ ವಿಕಸಿತಗೊಂಡವು. ಇಂಥದ್ದೇ ಸಂವಹನ / ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ತೆರನಾದ ಮುಕ್ತ ಸಂವಹನ ಹಾಗೂ ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ಶೈಲಿಗಳ ವಿಕಸನದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು, ಬರಹಗಾರರು/ ಓದುಗರು ದೇವನಾಗರಿ ಅಥವಾ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಗಳಿಗೆ ಅಪರಿಚಿತರಾಗಿದ್ದು ಕೇವಲ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಆತುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

35. **ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಮಲಯಾಳ ಲಿಪಿಯ ಬಳಕೆ?**

(ಅ) ಕೊಂಕಣಿಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ಬಳಸುವ ಲಿಪಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿಯನ್ನು ಮಲಯಾಳ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಬರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬಂತೆ ಭಾವಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸತ್ಯಸಂಗತಿ ಹಾಗಿಲ್ಲ.

(ಆ) ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣ ನರಸಿಂಹ ಪೈ, ಕಮಲಾಂಬಾಳ್, ಆರ್.ಸಿ. ಶರ್ಮ ಮೊದಲಾದವರಿಂದ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಕೊಂಕಣಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮಲಯಾಳ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿ 1940ರ ತನಕ ಮಾತ್ರ ಇತ್ತು.

(ಇ) ಆದರೆ 1966ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕೊಂಕಣಿ ಚಳವಳಿಯು ಮೂಡಿಸಿದ ಅರಿವಿನ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಬರಹಗಾರರು ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ದೇವನಾಗರಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯನ್ನು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಮನಗಂಡರು ಮತ್ತು ಒಮ್ಮತದಿಂದ ದೇವನಾಗರಿಯನ್ನು ಬಳಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. 1966ರ ನಂತರದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಎಲ್ಲ ಕೊಂಕಣಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

(ಈ) ಎಪ್ಪತ್ತರ ದಶಕದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕೇರಳದ ಎರಡು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿಯನ್ನು ಒಂದು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಸೇರಿಸಿದಾಗ ಕೇರಳದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಗೋವಾ ಸರಕಾರದ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೇ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಯಿತು.

(ಉ) ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕೇರಳ ಮತ್ತು ಗೋವೆಯ ಕೊಂಕಣಿ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಓದುಗರ ಬಳಗ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಹಾಗೂ ಓದಿನ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಂದ ಲಿಪಿಯ ತಡೆಗೋಡೆ ಮಾಯವಾಗಿದೆ.

VI
ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆಗಳು ಮತ್ತು ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿ

(ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿಯನ್ನು ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಸುವ ಸೂಕ್ತತೆಯ ಬಗ್ಗೆ)

36. **ಕೊಂಕಣಿ ಮಾತನಾಡುವ ಜನರು ಗೋವಾದಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕೊಂಕಣಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯೇ ಸೂಕ್ತ.**

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಗೋವಾದಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಂಕಣಿ ಮಾತನಾಡುವ ಜನರಿರುವುದೇನೋ ಸತ್ಯ. ಆದರೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಬಳಸಲು ಇದು ಕಾರಣವಾಗಲಾರದು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಮತ್ತು ಅಮೇರಿಕ - ಈ ಎರಡೂ ದೇಶಗಳ ಒಟ್ಟು

ಜನಸಂಖ್ಯೆಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾತನಾಡುವ ಜನರು ಇತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಂದು ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ವಿವಿಧ ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಬರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಮಲೇಷ್ಯಾ, ಶ್ರೀಲಂಕಾ ಮತ್ತಿತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತಮಿಳು ಮಾತನಾಡುವ ಜನರು ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಒಂದೇ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಯುರೋಪಿನ ಮತ್ತು ಅಮೇರಿಕದ ಅನೇಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಸೇರಿದಂತೆ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಎಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ, ಕೊಂಕಣಿ ಬರಹಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಲಿಪಿ ಇರಬೇಕು.

37. **ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಉಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಅದನ್ನು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಬರೆಯಬೇಕು.**

ಇದು ಸುಳ್ಳೆಂದು ಚರಿತ್ರೆ ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಿದೆ. ಹಿಂದಿ, ಮಲೆಯಾಳ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ತೆಲುಗು, ಉರ್ದು ಮೊದಲಾದ ಭಾಷೆಗಳನ್ನಾಡುವ ಜನರು ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೊರರಾಜ್ಯಗಳ ಮೂಲದ ಈ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಅವುಗಳದ್ದೇ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹಾಗಿದ್ದೂ ಅವುಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಸ್ವಂತ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿ ವಿರೋಧಿ ಎಂದು ಯಾರೂ ಪರಿಗಣಿಸಿಲ್ಲ. ಅಂತೆಯೇ ಕೊಂಕಣಿಯು ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಹೊರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಕೊಂಕಣಿಗರೊಂದಿಗೆ ಲಿಖಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸಲು ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಅದಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕಿದೆ.

38. **ಕಳೆದೊಂದು ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿಯ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ. ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದರೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಾಶವಾಗುವುದು.**

ಇದು ಖಂಡಿತಕ್ಕೂ ನಿಜವಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಕಲಿಯಬೇಕಾದ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕೊಂಕಣಿಯನ್ನು ಒಂದು ಐಚ್ಛಿಕ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದರೂ ಅಥವಾ ಅದರ ನಂತರವೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಪ್ರಥಮ ಅಥವಾ ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಕಲಿಯುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವರು. ಹೀಗೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಯಾದ ಕನ್ನಡದ ಲಿಪಿಯು ಅವರಿಗೆ ಸುಪರಿಚಿತವೇ ಆಗಿದ್ದು, ಮುಂದಿನ ತಲೆಮಾರುಗಳ ಜನರೂ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಆನಂದಿಸಲು ಶಕ್ಯರಾಗುವರು.

39. **ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕೊಂಕಣಿ ನಿಯತಕಾಲಿಕವಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಲೀ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೊಂಕಣಿ ನಿಯತಕಾಲಿಕಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿವೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳು ತುಂಬ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿವೆ.**

(ಅ) ನಿಯತಕಾಲಿಕಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಥವಾ ಅವುಗಳ ಜನಪ್ರಿಯತೆಗೂ, ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅ

ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಯಾವುದೇ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಹಿಂದಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಮಲೆಯಾಳ, ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು ಅಥವಾ ಕನ್ನಡವನ್ನೂ ಕೂಡ ಆಯಾ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ನಿಯತಕಾಲಿಕಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಓರ್ವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಹಾಯಕ ಸಾಮಗ್ರಿ ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ದೇವನಾಗರಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಕೊಂಕಣಿಯ ವಿಪುಲ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಲಭ್ಯ.

(ಆ) ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕೊಂಕಣಿ ನಿಯತಕಾಲಿಕಗಳಿಗೆ ಕುತ್ತು ಬರಬಹುದೆಂಬ ಆಶಂಕೆ ನಿರಾಧಾರವಾದುದು. ಕೊಂಕಣಿಯು ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೂ, ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಈ ನಿಯತಕಾಲಿಕಗಳು ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅವುಗಳ ಪ್ರಕಟಣೆ ಮುಂದುವರಿಯುವುದು. ಯಾವಾಗ ಅವುಗಳ ಓದುಗರು ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಾಗುವರೋ ಆಗ ಈ ನಿಯತಕಾಲಿಕಗಳು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯ ಬದಲು ದೇವನಾಗರಿಯನ್ನು ಬಳಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಹುದು.

(ಇ) ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದೂ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆ/ನಿಯತಕಾಲಿಕಗಳ ಪ್ರಕಟಣೆ ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ನಿಂತು ಹೋಗಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ 'ದಿ ಇಲ್ಲಸ್ಟ್ರೇಟೆಡ್ ವೀಕ್ಲಿ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ' ವಾರಪತ್ರಿಕೆ ನಿಂತುಹೋದುದೇ ಸಾಕ್ಷಿ. ಕೊಂಕಣಿಯ '*ಕೊಂಕಣಿ ದಿರ್ವೆಂ*' ಮತ್ತು 'ಪೊಯ್ನಾರಿ'ಯಂತಹ ಅನೇಕ ಜನಪ್ರಿಯ ಕೊಂಕಣಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ದೇವನಾಗರಿಯ ಯಾವ ಪ್ರಭಾವವೂ ಇಲ್ಲದೆಯೇ ತಮ್ಮ ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದವು.

40. ಮುಂಬೈಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಜನರು ದೇವನಾಗರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕೊಂಕಣಿ ನಿಯತಕಾಲಿಕ/ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದುವುದಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತಾರೆ.

ಇದು ನಿಜವಲ್ಲ. ದೇವನಾಗರಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಕೊಂಕಣಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದವುಗಳಷ್ಟೇ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತವೆ.

ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಪಡೆದಿರುವ ಪುಸ್ತಕ ಮತ್ತು ಪತ್ರಿಕೆಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಅಷ್ಟೊಂದು ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಪಡೆಯದವುಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಪುಸ್ತಕ ಅಥವಾ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯು ಅದರ ವಿಷಯ, ಅದು ಯಾವ ಓದುಗರ ಗುಂಪನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯವಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆಯೋ ಅವರ ಅಭಿರುಚಿ, ಪ್ರಕಾಶಕರ ದಕ್ಷತೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಮಾರಾಟ ಹಾಗೂ ವಿತರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.

ಒಂದು ಪುಸ್ತಕ ಅಥವಾ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಅದರ ಅಥವಾ ಅದು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ವಿಷಯದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಲಾರದು. ವಿಶೇಷವಾದ ವಿಷಯವನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳು/ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ವಿಶೇಷ ಅಭಿರುಚಿ ಇರುವ ವಾಚಕವೃಂದದವರಿಗಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಗಂಭೀರವಾದ, ಚಿಂತನೆಗೆ ಹಚ್ಚುವ ವಿಷಯುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುವ ಓದಿನ ಸಾಮಾಗ್ರಿಗಳು ಅವುಗಳ ವಿಶೇಷತೆಯಿಂದಾಗಿ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಾರದಿರುವಂತಹ ಸಂಭವ ಹೆಚ್ಚು. ಜನಪ್ರಿಯ ಪುಸ್ತಕ ಹಾಗೂ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳತ್ತ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿ ಹಾಯಿಸಿದರೆ ಅವುಗಳ ವಿಷಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಚಗುಳಿ

ಇಡುವಂತಹ, ರೋಮಾಂಚನಗೊಳಿಸುವಂತಹ, ಮನೋರಂಜನೆಯನ್ನೊದಗಿಸುವ ಭಾವೋದ್ರೇಕದ ವಿಷಯಗಳಾಗಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕೊಂಕಣಿ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿರುಚಿ ಇರುವ ವಾಚಕವೃಂದವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗುರಿಯನ್ನಾಗಿಸಿವೆ.

41. **ಕೆಥೋಲಿಕರು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಪುಲವಾಗಿದೆ.**

ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಕೊಂಕಣಿಗರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಓದಲು, ಆನಂದಿಸಲು, ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ಹೊರಗಿರುವ ಕೊಂಕಣಿಗರಿಗೆ ಲಿಪಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದಾಗಿ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಅಲಭ್ಯವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮ ಸ್ವರೂಪ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಗುಣಾವಗುಣಗಳ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವಾಗಿಲ್ಲ. ಲಿಪ್ಯಂತರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಶಕ್ತಿ, ಸಮಯ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಲಿಪ್ಯಂತರಗೊಳಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಅತೃಪ್ತಿಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಬಳಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತದೆ.

42. **ಬರಹಗಾರರು ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಕೊಂಕಣಿಗರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿ ಎಷ್ಟು ಪರಿಚಿತವೋ ಅಷ್ಟೇ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿ ಪರಿಚಿತವಲ್ಲ.**

ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿಯನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಲಿಸಲು ಸಲಹೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆಯೇ ವಿನಃ ವಯಸ್ಕ ಬರಹಗಾರ ಅಥವಾ ಇತರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗಲ್ಲ.

ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆ ಅಥವಾ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಕಲಿಕೆ ಹಾಗೂ ಭಾಷಾ ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಪರಿಣಾಮ ನೀಡುತ್ತದೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಈ ಕ್ರಮವು ಬಾಲ್ಯದ ಆರಂಭಿಕ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಫಲಕಾರಿ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಕೊಂಕಣಿಯ ಕಲಿಕೆಗೆ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರುವುದು.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಈಗಿನ ಬರಹಗಾರರು ಹಾಗೂ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಕೊಂಕಣಿಯನ್ನು ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಓದುವ, ಬರೆಯುವ ಅಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯು ಒಂದು ಅನನುಕೂಲವಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದೇ ಅನನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೂ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸುವುದು ಸಮಂಜಸವಾಗಲಾರದು.

43. **ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಕೊಂಕಣಿ ಓದಿನ ಸಾಮಾಗ್ರಿಗಳು ಲಭ್ಯವಿರುವುದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕೊಂಕಣಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಿದರೆ ಆ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೋದಲು ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು.**

ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯ ಕೊಂಕಣಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಓದಿನ ಸಾಮಾಗ್ರಿ ಲಭ್ಯವಿವೆಯೆಂಬುವನ್ನು ಅರಿಯದಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಇಂತಹ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ದೇವನಾಗರಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಕಲಿಯುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಂಕಣಿ-ಕೊಂಕಣಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್-ಕೊಂಕಣಿ ಮತ್ತು ಕೊಂಕಣಿ-ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಿಘಂಟುಗಳು, ವ್ಯಾಕರಣ ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಭಾಷಾ-ಅಭ್ಯಾಸ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲಭ್ಯವಿವೆ. ಮಕ್ಕಳ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹಾಗೂ ಅಂತಹ ಪುಸ್ತಕಗಳ ವಿಷಯ ವೈವಿಧ್ಯ ತ್ವರಿತಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ.

44. ಮಕ್ಕಳು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಮೊದಲು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಈ ಭಾಷೆಯ ಕಲಿಕೆ 10ನೇ ತರಗತಿಯ ವರೆಗೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕೊಂಕಣಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯೇ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಲಿಪಿಯ ಮೂಲಕ ಕಲಿಯುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಗೊಂದಲದಿಂದ ಇಂತಹ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡವು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯ ಎಂಬ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಗೆ ಇತರ ಲಿಪಿಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿಲ್ಲ.

ಇತರ ಭಾಷೆಗಳ ಕಲಿಕೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯು 'ವ್ಯಾವಹಾರಿಕವಾಗಿ ಸೂಕ್ತ' ಎಂದಾದರೆ ಹಿಂದಿ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಕೂಡ ಅದನ್ನೇ ಏಕೆ ಬಳಸಬಾರದು? ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವ 'ವ್ಯಾವಹಾರಿಕತೆ'ಯನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರು ಅನುಮೋದಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಹಿಂದಿಯು ದೇವನಾಗರಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಕೊಂಕಣಿಗೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ಸೂಕ್ತ ಲಿಪಿ-ದೇವನಾಗರಿ ಇರಬಹುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇರಲೇ ಬೇಕು.

45. ಎಲ್ಲ ಬೋಧಕರು ಮತ್ತು ಹೆತ್ತವರು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಬಲ್ಲವರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ಒಂದೇ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು (ಕೊಂಕಣಿ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ) ಕಲಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಕೊಂಕಣಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಲಿಸಬೇಕು.

(ಅ) ಮಕ್ಕಳು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮೂರು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು (ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಹಿಂದಿ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ) ಮೂರು ವಿವಿಧ ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಈ ತರ್ಕ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ.

(ಆ) ಕೊಂಕಣಿಯು ಒಂದು ಐಚ್ಛಿಕ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಾಗ ಅದು ಹಿಂದಿ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಕನ್ನಡ ಅಥವಾ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಸ್ಥಾನವನ್ನಲ್ಲ. ಕೊಂಕಣಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಸುವುದರಿಂದ ಈಗ ಹಿಂದಿ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಕಲಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಇನ್ನೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಲಿಪಿಯಾದ ದೇವನಾಗರಿಯನ್ನು ಕಲಿಯುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು, ಆ ಸದವಕಾಶದಿಂದ ವಂಚಿತನಾಗುತ್ತಾನೆ.

46. ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯು ಮಗುವಿಗೆ 10 ವರ್ಷವಾದಾಗ ಕಲಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅದು ಕನ್ನಡ ಅಥವಾ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಯಷ್ಟು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿಲ್ಲ.

ಅಥವಾ

ಮಕ್ಕಳು 10ನೇ ತರಗತಿಗೆ ಹೋಗುವುದರೊಳಗೆ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯನ್ನೂ, ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯನ್ನೂ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ ಕಲಿತದ್ದು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮರೆತು ಹೋಗುತ್ತದೆ (ದೇವನಾಗರಿಯನ್ನು ಕೊಂಕಣಿಗೆ ಅಳವಡಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅದರ ಗತಿಯೂ ಹೀಗೆಯೇ ಆಗಬಹುದು).

ಮಗುವಿಗೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷವಾದ ನಂತರವೇ ಅದು ದೇವನಾಗರಿಯ ಅಕ್ಷರಮಾಲೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನಿಜ. ಆದರೆ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯು ಜನಪ್ರಿಯವಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ

ಯಾವ ಆಧಾರವೂ ಇಲ್ಲ. ಸಾವಿರಾರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು (ಕೊಂಕಣಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ) ಈ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅದರೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದ ಲಿಪಿ ಹಾಗೂ ಭಾಷೆಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ.

VII
ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿ

(ಅ) ಕೊಂಕಣಿಯನ್ನು ವಿವಿಧ ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುವ ಇಡೀ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ತುಂಬ ಜಟಿಲವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ ಎಂಬುದು ಮೇಲೆ ಚರ್ಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

(ಆ) ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಈಗಿನ ಎಲ್ಲ ಗಂಭೀರ ಬರಹಗಾರರು, ಪ್ರಕಾಶಕರು, ಓದುಗರು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹಾಗೂ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಲಿಪಿ ವೈವಿಧ್ಯದ ತಡೆಗೋಡೆಯನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕಲು ಕೊಂಕಣಿಗೆ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಿಪಿಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

(ಇ) ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಯ ಅಕ್ಷರಗಳ ಉಚ್ಚಾರಕ್ಕೆ ದೇವನಾಗರಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ತವಾದ ಲಿಪಿಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಯೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಕೊಂಕಣಿಯ ಯಾವುದೇ ಶಬ್ದದ ಉಚ್ಚಾರದಲ್ಲಿ ತೀರ ಕಡಿಮೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವಂತಹುದಾಗಿದೆ.

(ಈ) ಆದುದರಿಂದ ಕೊಂಕಣಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಿಪಿಯಾಗಿ ದೇವನಾಗರಿ ಅತ್ಯಂತ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

(ಉ) ಎಲ್ಲ ಕೊಂಕಣಿಗರನ್ನು ಲಿಖಿತ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಒಂದುಗೂಡಿಸಲು ಹಾಗೂ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಭೂತವಾಗಿಸಲು ಕೊಂಕಣಿ ಮಾತನಾಡುವ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗಗಳ ಜನರು ದೇವನಾಗರಿಯನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಿಪಿಯಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದಗತ್ಯ.

(ಊ) ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಸಕ್ತ ಗೋವಾದಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಂಕಣಿಯು ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕಲಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು.

(ಋ) ದೇವನಾಗರಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿಗರು ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದುದರಿಂದ ಕಳೆದ ಎರಡು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಷೆಯು ಉತ್ತಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಈ ಲಾಭಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಲಿಖಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುವ ಇನ್ನಿತರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದುಗೂಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

----

proof to show that Nagari script is not popular. Hundreds of thousands of students (including Konkani students) learn languages in this script and gain mastery over the use of both the script and the languages associated with it.

VII
CONCLUSION

(i) From the issues discussed above, it is crystal clear that writing Konkani in several scripts has resulted in a very complex problem for the entire community speaking the language.

(ii) The language needs a common script, to cross the barrier of scripts experienced at present by all serious writers, publishers, readers, students and scholars of Konkani literature.

(iii) Devanagari, is best suited to represent the sounds of an Indian language and, compared to Roman script, causes least distortion in the pronunciation of any word in Konkani.

(iv) Therefore, Devanagari is the most suitable script to meet the need of a common script for Konkani.

(v) Devanagari as a common script needs to be gradually adopted by various sections of the Konkani speaking people, for bringing all the Konkanis together through the medium of written language and for standardization of the language in future.

(vi) For this purpose, the children shall be taught Konkani in Devanagari, according to the principles of education, as is being done in Goa at present.

(vii) Due to introduction of Konkani in Devanagari and the adoption of the script by Konkanis of various regions, the language has made remarkable progress during the past 2 decades. These gains need to be consolidated, in all regions, both in the fields of education and other aspects of using the language in a written form.

---

44. **Children learn Kannada first and this language is compulsory till 10th standard. Hence using Kannada script for Konkani is practical.**

This view is the result of a confusion about learning a language through a specific script. Just because Kannada is a compulsory in schools, other scripts are not excluded in teaching languages in Karnataka.

If 'practicality' of Kannada script for learning other languages is accepted, why not accept it for learning Hindi and English? Educationalists do not subscribe to this 'practicality' of teaching different languages in one script. Hence Hindi is taught in Devanagari and English is taught in Roman script. Konkani can and must have a script most suitable for it – Devangari.

45. **The script must be Kannada because teachers and parents are all familiar with Kannada script and the children can learn two languages (Konkani & Kannada) in the same script.**

(i) This argument does not hold good when we consider the fact that children simultaneously learn three languages (English, Hindi and Kannada) in different scripts

(ii) If and when Konkani is introduced as an optional languge, it will replace Hindi/Sanskrit and not Kannada/English. If Konkani is taught in Kannada script, the student will be deprived of knowledge in a second national script (Devanagari) which a student gains at present (due to Hindi/Sanskrit learning)

46. **Devanagari script is introduced after a child is 10 years old and hence it is not as popular as Kannada or Roman script.**

Or

Children learning Hindi start disliking both the language and the Devanagari script by the time they reach 10th Standard. That which is learnt without liking is easily forgotten. (Same thing may happen in case Devanagari is accepted for Konkani)

It is true that Nagari alphabets are learnt after a child is ten. It has been so for decades, in the southern states. However, there is no

41. There is a large amount of Konkani literature produced by the Catholics in Kannada script.

This literature needs to be preserved and made available to the Konkanis anywhere, anytime for reading, enjoying, studying and research. The script problem has made access to this literature impossible for the Konkanis outside Karnataka and consequently, the literary merits of the same could not be evaluated. Transliteration of the large amount of literature is not feasible in terms of energy, time and resources. This unsatisfactory situation, again, emphasizes the need to switch over to Devanagari in future.

42. Konkanis, including the writers and ordinary people, are not as familiar with Devanagari as they are with Kannada script.

Konkani in Nagari script is suggested for teaching the students, and not the adult writers or laymen.

Familiarity with a script, as with a language is cultivated through the process of learning and language exercise and this process operates at its best through the educational system. This process, again is most effective during the formative period of childhood, which is why Nagari script is suggested for Konkani education.

The present writers and ordinary people of Karnataka were not exposed to the process of reading and writing Konkani in Nagari script, and hence they find themselves at disadvantage. It will be improper to pass on the same disadvantage to the future generations.

43. If Konkani is taught in Kannada script, reading materials in Kannada script is available in plenty and students can read the Konkani literature produced in that script.

This is an opinion formed in the light of ignorance about the output of reading material in Devanagari Konkani. There are Konkani-Konkani, English-Konkani and Konkani English dictionaries, grammars, language exercise books and other reference books for children in Devanagari Konkani. The number of of children's books and the variety of subjects of such books are growing by leaps and bounds.

to teaching a language in the schools. English, Hindi, Sanskrit, Malayalam, Tamil, Telugu or Kannada itself is not taught in the schools on the basis of the number of the periodicals published in each of such language in Karnataka. A student requires reference material and children's literature and this is available in a large number of books in Devanagari Konkani.

(ii) The perception of threat to Konkani periodicals in Kannada script is unfounded. They will continue their publication as long as they are popular and commercially feasible, even though Konkani is taught in Nagari script. The magazines can switch over to Nagari script as and when their readers are ready for the change.

(iii) Due to various reasons, magazines may cease to exist even when they are popular. The cessation of *Illustrated Weekly of India* is a famous instance. In Konkani, several magazines like *Konkani Dirvem* and *Poinnari* two popular Konkani magazines ceased publication, without any influence of Devanagari.

40. People do not read periodicals/books in Devanagari Konkani, but read magazines in Kannada script, even in Mumbai.

This is not at all true. Konkani books in Devanagari sell as good as those in Kannada script.

In any language, there will be books and magazines which are popular and those which are not so popular. The popularity of a book or a magazine depends on various factors like contents, the taste of the target group, financial viability, the efficiency of marketing and distribution machinery, etc.

That a book or a magazine sells in large numbers is not a pointer to its superior quality or contents. Books/magazines with speciality of subjects often cater to a group of people with special taste. Such reading materials with serious, intellectual contents generally go unnoticed by laymen. The Konkani magazines and books in Devanagari script are aimed at those with a taste for literature and culture.

USA than in these two countries put together. However, English is not learnt or written in different scripts around the world. Tamil speaking people are found in very large numbers in Malayasia, Srilanka, etc. But the language everywhere is written in the same script. Several Universities of Europe and USA teach Indian languages including Hindi and Sanskrit, using the Devanagari script. Likewise, Konkani must have one script, wherever it is written.

37. If Konkani has to survive in Karnataka, it has to be written in Kannada script

History proves that this is not true. People speaking Hindi, Malayalam, Marathi, Telugu, Urdu etc. have been living for centuries in Karnataka. These languages, which are of outside origin, have been written in their own scripts and yet have survived. They are taught in their own distinct scripts and are not considered against Kannada script. Similarly, Konkani is a language spoken in several states and is very well entitled to use a script which will be most useful in communicating and interacting in a written form with Konkanis outside.

38. Creative literature has been produced in Konkani using Kannada script during the past one century. If Devnagari script is accepted, this literature will be in peril.

This is absolutely untrue. Kannada is a compulsory language in the educational system in Karnataka. Even if/after Konkani is introduced as an optional language in Nagari script, the students will continue to learn Kannada as a First or Second Language. The familiarity of the students with the regional script is bound to continue, and this will enable the future generations to enjoy the Konkani books written in Kannada script.

39. In Karntaka, there is no Konkani periodical or considerable literature in Devanagari script but a number of Konkani periodicals appear in Kannada script and they are very popular.

(i) The number of periodicals or their popularity has no relevance

possible when the writers/readers used to only Kannada are cut off from those of Devanagari/Roman scripts.

35. Malayalam script in Kerala?

(i) While pointing out the scripts in which Konkani is written, it is taken for granted that in Kerala, the Language is written in Malayalam script. The fact is largely untrue.

(ii) In Kerala, Konkani books were written by Narayan Narasimha Pai, Kamalambal, R.C. Sharma etc., in Malayalam script. This was the trend lasted till 1940.

(iii) However, as a result of the awareness created by the Konkani Movement launched in 1966, the writers realized the necessity of joining the mainstream Konkani literature in Devanagari, and unanimously adopted the script. All the Konkani books produced since 1966 are in Devangari script.

(iv) When Konkani was introduced as an additional language in two primary schools of Kerala in early seventies, the text books prepared by the Education Department of Goa Government was accepted for the students of Kerala too.

(v) As a consequence of the adoption of Devanagiri script, Konkani books of Kerala and Goa find a common readership and the barrier of script has vanished from the areas of reading and literary criticism.

VI
MISCONCEPTIONS Vs. FACTS

(About suitability of Devanagari script for teaching Konkani in Karnataka)

36. There are more number of Konkani speaking people in Karnataka than in Goa. Hence Kannada script is the right script for Konkani.

It is true that there the population of Konkani speaking people in marginally more in Karnataka than that in Goa. But this cannot be a reason for using different scripts from state to state. There are more number of people speaking English outside England and

V

KONKANI SCRIPT IN KARNATAKA & KERALA

33. Use of Kannada script so far

It is true that, in Karnataka, the Konkanis have used Kannada script for writing their own language. But a number of Konkanis have also used Devanagari for writing in the language. The adaption of Kannada script for Konkani was started by the Italian missionary Angelus Francis Xavier, who has acknowledged that the appropriate script of Konkani is Devanagari (Refer paras 13 and 14 above). The reasons for his using Kannada script are not clear.

34. The Disadvantage of residing Kannada script for Konkani

(i) Konkanis residing outside Karnataka cannot read/enjoy the Konkani literature produced in Kannada script.

(ii) Literary critics cannot make an independent study of the merits and demerits of various aspects of Konkani literature produced in the script. They will have to depend on the opinion of those who are well versed in Kannada script. This is an unsatisfactory arrangement.

(iii) Scholars/students of literature cannot accurately determine the place of a writer/his writings in the history of Konkani literature if the same is in Kannada script.

(iv) The efforts of students/scholars to make comparative studies on themes, plot, diction, style etc of various Konkani writers are frustrasted due to the problem of script.

(v) The progress of literature depends on the response of writers/ readers to the literary movements in any language. For example, metaphysical, neo-classicist, romantic, existential styles in western literature evolved one after another due to literary impact of one group of writers on the perceptions of succeeding writers. A similar interaction / response is seen in Indian Languages too. This process of interaction and evolution of ideas and styles is not

Table 1. Number of students opting for a language at Primary & secondary schools (1980-2004)

Language	1980	1985	1990	1995	2000	2004
English	37174	46036	42798	11630	16474	15140
Marathi	78607	73814	57000	52868	46512	37375
Konkani	2047	314	1644	29763	29691	26218

Table 2. Number of students opting for Konkani and Marathi in Std. X.(1990-2004)

Language	1990	1994	1998	2002	2004
Konkani	5315	6134	6576	7136	6889
Marathi	9869	10529	8791	8289	7529

Table 3. Number of students opting for languages in Std. XII (1990-2004)

Language	1990	1994	1998	2002	2004
Konkani	2050	2472	2761	3109	3167
Marathi	2474	2909	2930	2734	2505

Table 4. Number of students opting for languages at Degree (BA) level (1990-2004)

Language	1997	2000	2003	2005
English	85	122	137	139
Marathi	138	160	81	138
Konkani	156	142	126	177

Table 5. Number of students opting for languages at PG Degree (MA) level (1990-2004)

Language	1994	1998	2002	2004
English	18	18	12	25
Marathi	11	20	9	5
Konkani	34	41	12	18

(Source : Sunaparant Daily, 22-28, April 2005)

its tests for civil services by setting apart papers to be written in Konkani and the script for the language is Devanagari.

IV
KONKANI & ITS SCRIPT IN EDUCATION

29. What is the position of Konkani in the educational system in various states?

Konkani was introduced as a language in the schools of Goa in the year 1962. Since then, it has only gained strength in the education system. Now the language is taught at all levels in Schools and Colleges in Goa. In Kerala, Konkani started to be taught as an additional language in two schools of Kochi from the year 1972.

30. Which is the script used for teaching Konkani in various states?

Both in Goa and Kerala, Konkani is being taught in Devanagari script.

31. Availability of text books and reading materials

Konkani text books have been prepared as per the modern principles of teaching a language and are available for all levels of education in Goa. Apart from the school texts, dictionaries, grammars, language exercise books, handbooks, educational aids, children's literature and other reading materials are available in Konkani in Devanagari script.

32. 'But nobody studies Konkani in Devanagari in Goa!'

This impression is far from true and is the result of both cynicism and misguidance by some disgruntled elements. The growth in the number of students opting for Konkani and other languages in the schools of Goa over the years is evident from the tables given below:

- Shri Vishnu Khare, Dy. Secretary (Programme), Sahitya Akademi, New Delhi in the letter no. SA.71/1/10700 dated 22nd October 1982 addressed to Shri N. Purushothama Mallya, Hon. Secretary, Konkani Bhasha Prachar Sabha, Kochi.

24. Official language of Goa

"Konkani language" means Konkani language in Devanagari script;

(Section 2(c) of Goa, Daman and Diu Official Language Act, 1987).

25. Inclusion in the 8th Schedule of the Constitution of India

Konkani was included in the 8th Schedule of the Constitution of India on account of its status as a language recognized by the Sahitya Akademi and as Official Language of the Goa State.

26. "But, then, how come there is no mention of script for Konkani in the Constitution to amend bill 1992 to include Konkani, Nepali and Manipuri in the 8th Schedule"?

The Eighth Schedule of the Constitution of India is a list of languages having statutory recognition. The schedule does not indicate the script of any language in the list. The script of a language is deemed to be settled. And this officially recognized script of the language finds expression in appropriate places like the denomination in currency notes of the country.

27. Recognition by NBT for assigning projects

Apart from Sahitya Akademi, the National Book Trust also has recognized only the Devanagari script for Konkani. Thus all its Konkani publications are in Devanagari script.

28. Optional language in UPSC examinations

The Union Public Service Commission has included Konkani in

there has been a proposal to have a single script for all. The Parishad, therefore, deliberated on this. Shri Jerome Saldanha (President of the second session of Parishad in 1940) was for Roman script, but the opinion of others was for Nagari script. Ultimately, it was unanimously resolved to have Nagari script for Konkani"

(*Report in **Rakhnno** weekly, 19th January, 1941*)

20. "To bring Konkani of various regions in one format and standardize it, it shall use as its vehicle Devanagari, i.e., the Indian alphabets which is most suitable and natural for Indo Aryan languages"

[*Appeal of the Publicity Committee for 4th Session of the Parishad, Mumbai, 15th and 16th January, 1949- (**Sukh-dukh**, Christmas, 1948*)]

21. "If Devanagari is used as the official script of Konkani, the language will gain unity and the prosperity of its literature will be expedited"

- Shri V.J.P Saldanha, President of All India Konkani Sahitya Parishad,

(Presidential address on 27th February, 1982)

22. "The problem of Konkani is not that it lacks a script. Konkani is an offspring of Sanskrit and Nagari script is its rightful legacy."

*- V.J.P. Saldanha , **Rakhnno weekly**, 24 May, 1984)*

III
DEVANAGARI, THE RECOGNIZED SCRIPT OF KONKANI

23. Recognition of Sahitya Akademi

"Sahitya Akademi has recognized Konkani language as written in Devanagari script alone. No other script has been recognized for Konkani."

15. "Devanagari is the appropriate script for Konkani-
(Rev. Dr. Basel D'Souza, after inauguration of the Books exhibition at the venue of the 11th Session of the Parishad held in Mangalore - Rakhnno weekly, 22 February, 1976)

16. "You have done a good thing in adopting only Devanagari for Konkani in all its various forms as current in Kerala, in Karnataka (South Kanara), in Goa and in Maharashtra and elsewhere. Of course, for local use for the convenience of those, who are accustomed to the Kannada and the Malayalam script, you may continue in some publications the use of the Kannada and the Malyalam scripts. But your ideal should be Devanagari and only Devanagari for Konkani."

(Late Dr. Suniti Kumar Chatterjee, eminent linguist and Past President of the Sahitya Akademi, New Delhi, in his letter dated 10th May 1976 to Shri N. Purushothama Mallya, Hon. Secretary of the Konkani Bhasha prachar Sabha, Kochi; quoted by Shri Mallya in his letter no. 463/05 dated 27th June, 2005 to the Chief Minister of Karnataka)

17. "As Devanagari is considered the common script of the languages of the Indo Aryan family to which Konkani belongs, this Parishad resolves that the language gains wider currency through the same script."

*(Resolution of the first Konkani Parishad which met on 8th July, 1939 at Karwar as reported in **Konkani Dirvem**)*

18. "People say that Konkani language has no script. This is not correct. It has a script- Devanagari."
*(from the speech of late Madhav Manjunath Shanbhag, founder of the Konkani Parishad, at Canara High School, Mangalore, Report in **Rakhnno** Weekly 5th January, 1940)*

19. "Goans write Konkani in Latin alphabets, we Mangaloreans write in Kanadi and all others write in Devanagari. For some time now,

(Fr. Thomas Stephens in his letter dated 5th December 1608 addressed to the General of the Jesuits - quoted by Priolkar A.K. : Two Recently discovered Letters of Fr. Thomas Stephens, ***The Journal of the University of Bombay****, Vol. XXV, Part II, P. 123)*

12. "English, as we have seen, is notoriously inaccurate in representing sounds because its spelling is archaic. The ancient Sanskrit alphabet, on the other hand, offers a refreshing example of orderly and accurate correlation, the symbols having been systematically arranged by native grammarians. No more than one sound is associated with each. A student of Sanskrit is also learnng elementary phonetics painlessly, because the order makes him aware of the lips, teeth, base of the teeth, palate, and velum as organs of articulation. He also learns to contrast aspirated and unaspirated consonants. The arrangement contrasts very favourably with our own senseless order 'a,b,c,d...' which has no relation to the placement of speech organs."

(Margaret Schlauch, ***The Gift of Language****, New York 1955, p.39)*

13. "The Konkani language was formerly written with the alphabet called Balabodha or Nagar; sometimes it was written with the Modi Alphabet, which is the Mahratti Alphabet"

(Angelus Francis Xavier Maffei, ***A Konkani Grammar****, Mangalore 1882, p.1)*

14. "The same principle has guided him in transliterating into roman and Canarese characters; indeed, it has led to the introduction of several modifications of the Canarese alphabet, and some attempt at approximation to the Marathi, the proper alphabet of Konkani."

(Angelus Francis Xavier Maffei, while referring to the principle of transliteration adopted by him. ***Konkani -English Dictionary*** *1883, Preface, page vi)*

schools across the country. Hence one of these scripts can function as common script for Konkani.

10. If a common script is to be chosen, why not opt for Roman script, which is used even by international languages and which Konkani has used for more than four centuries?

According to the observations of scholars and linguists, the Indian scripts have the advantage of being basically phonetic. An alphabet in the Indian script (including Devanagari) represents a single sound and the relation between a sound and its symbol is unambiguous. On the other hand, the spelling of words using Roman script is irregular and confusing. For example, the vowels a, e , i, o , u and the consonants like c, g, j, q, r, t, v, x, y etc have different values depending on which European language they are found in. Even in English their values change according to contexts. The ambiguity about the sounds attached to the Roman letters makes them unsuitable for Indian languages, in comparison with an Indian script like Devanagari. For the views of scholars in the matter, see below.

II

OBSERVATIONS OF SCHOLARS ON DEVANAGARI SCRIPT AND ITS SUITABILITY TO KONKANI

11. "Before I end this letter I wish to bring before your Paternity's mind the fact that for many years I very strongly desired to see in this Province some books printed in the language and alphabet of the land, as there are in Malabar, with great benefit for that Christian community. And this could not be achieved for two reasons; the first because it looked impossible to cast so many moulds amounting to six hundred , whilst the characters are syllables and not alphabets, as our twenty four in Europe. The other because this holy curiosity could not be put into execution without the order and concession of the Provincial, and they have so many things to look after that they have no time to attend to this much more to take it in hand."

study of the Konkani novels, he has to read a large number of them, which is time consuming. If these novels are written in four different scripts, he has to learn all these scripts before reading them with adequate speed. The situation leads to wastage of time and energy and hence it is impracticable to learn reading thousands of pages of a text written in a strange script. The handicap leads to limitations in the scope and quality of research.

6. What is the way out of this situation?

This situation can and shall be gradually reversed through a process of using a script which is familiar to all the Konkanis of Goa, Karnataka, Kerala, and Maharashtra - i.e., through the use of a common script.

7. How can a common script be introduced for Konkani?

Reading and writing any language in a particular script is initiated and practised through a long, systematic and regular process of school education in the formative period of childhood. Through habit, a child becomes accustomed to reading/writing the language in its script for the rest of his/her life. Hence education is the best route for ensuring the usage of common script for Konkani in future.

8. What are the advantages of using a common script for Konkani?

If all the Konkanis use one and the same script for writing their language, what is written will be absolutely accessible to all of them. There will be no hurdles in reading the text, enjoying and appreciating literature, enriching one's vocabulary, analyzing language, comprehending dialect variations and ultimate standardization of the language.

9. Which are the common scripts at present?

At present, Devanagari (known as Hindi) script (identified with Hindi and Sanskrit languages) and Roman script (identified with English language) are two common scripts in wide use in the

In Kerala and Karnataka, people started getting education in English and Regional Languages from nineteenth century. In the process of assimilating local language and culture for socio-economic survival and success, the Konkanis adopted the script of the local language for their mother tongue. The impossibility of return to the Konkani homeland, the dearth of travel facilities and communication channels and the resultant rupture in contact with Konkanis in other regions of the country must have enhanced their identification with the local milieu and adaption of the script of the regional language for Konkani.

In Kerala, adoption of Malayalam script for Konkani books and magazines is attributed to the absence of printing press with Devanagari fonts.

5. **Why can't we use different scripts for writing Konkani, as has been done so far?**

(i) For long, Konkanis have been writing in several scripts for the benefit of the small communities close to them. This has resulted in the language written by one section being inaccessible to others. For example, Konkani written in Malayalam script cannot be read in Karnataka and the literature produced in Kannada script cannot be read in Kerala. What is written in both these scripts is not accessible to the Konkanis of Goa or Maharashtra.

(ii) This situation has prevented free interaction through written language and adversely affected the development and standardization of the language.

(iii) Use of a multitude of scripts has put stumbling blocks in enjoyment, appreciation and evaluation of literature.

(iv) Use of several scripts puts impediments in access to primary sources in Konkani posing a serious handicap to research scholars. For example, if one were to make a comparative

languages and scripts has not been rigid and fixed. Thus, one comes across Prakrit and Sanskrit inscriptions in Brahmi, Sharada, Modi and Devanagari scripts; Malayalam inscriptions in Tamil, Vattezhuthu and Kolezhuthu before it came to be identified with the modern Malayalam script; Tamil inscriptions in Tamil Brahmi script and old Tamil script before adoption of the new Tamil script.

In the case of Konkani, the earliest inscriptions have been in Devnagari as shown above. The inscriptions in other scripts are associated with the reign of alien rulers in Goa.

4. Other languages have their own scripts. Why is Konkani written in different scripts ?

The relation of a script with a language evolves due to its continuous application over several centuries. In the case of Konkani, the relationship with Devanagari was interrupted due to (i) Lack of official patronage of the language by any ruler (ii) Arrival of Christian Missionaries in Goa, their destruction of the books/literature in Devanagari and subsequent introduction of Roman script for Konkani (iii) Migration of Konkani speaking people to Karnataka and Kerala where they came under the influence of the dominant local languages (iv) Lack of education in Konkani in Devanagari when modern educational system was introduced in the nineteenth century (vi) Option of Konkanis for education in the more advanced, dominant language, for social, economic and political advantage.

Christian Missionaries who arrived in Goa in the sixteenth century started using Roman script for Konkani. The missionaries who introduced printing technology in Goa and who set out to print books in Indian languages in Devanagari found that more than 600 moulds were required for casting the types. However, for printing a text in Roman script they could manage with 24 characters (see the para 11 below). Due to this practical advantage, the missionaries promoted Roman script for printing and publishing Konkani books. Gradually, a section of the Goans became used to this script.

I

THE ISSUE OF SCRIPT - A HISTORICAL LEGACY

1. Is Konkani a language without script ?

Konkani does not have its own script like Malayalam, Tamil, Kannada, Gujarati, Bengali, etc. But the existence of a language does not depend solely on having its own script. There are a large number of languages which share a common script For example, English, French, German and almost all other European languages and several others of the world use the same script – Roman. In India, the Devanagari script which the common man perceives as Hindi script, was actually used for Sanskrit and Prakrit languages. It is also the script of modern Indian languages like Bhojpuri, Hindi, Konkani, Marathi, Nepali, Rajasthani, Sindhi, etc. Lack of an exclusive script does not make a language less important nor does it come in the way of developing a language.

2. Early use of Devanagari for Konkani in inscriptions and in books

(a) Among the inscriptions at the foot of the colossal statue of Bahubali at Sravanabelagola in Karnataka are two lines reading thus: (i) '**Sri Chamundaraje karaviyale**' and (ii) '**Sri Ganga raje sutthale karaviyale**'. The first line was inscribed in circa 981 AD and the second one in 1116-17 AD. The language of these lines is Konkani according to late Dr. S.B. Kulkarni (former Head of Department of Marathi, Nagpur University) and Dr. Jose Pereira ('Konkani Mandakini', Porvorin Goa, 1996, P. 10).

(b) The Konkani Testimony of Appu Bhat, Ranga Bhat and Vinayak Pandit as well as the Konkani terms for various parts of plants fixing expression in 12 volumes of **Hortus Indicus Malabaricus** (Published between 1678 and 1693 AD) are in Devanagari.

3. Is it not true that Konkani was written in other scripts for centuries?

Yes. There are Konkani inscriptions and historical records in Halekannada script as well. In Indian history, the relation between

to the effect that there was no Konkani literature prior to the arrival of Portuguese and that Devanagari script is not suitable for Konkani.

The Konkanis who are exposed to this daily dose of controversies surrounding the script problem must naturally be perplexed. Hence it is quite imperative that the All India Konkani Parishad steps in to set the records straight. Accordingly, the Parishad has taken steps to bring this booklet, in order to clear the falsehood and misinformation spread by some of our own people.

Shri Gokuldas Prabhu, the Secretary of the Parishad, who compiled this booklet, has presented the facts and issues in such a manner that it is very user-friendly to the reader. The booklet throws light on various issues which have been raised during the on-going debate in the matter. It makes a sincere effort to present all the aspects of the script problem in a nut shell, analyses the issues involved and proves that several arguments made against Devanagari script are not founded on facts or reason. On going through this exercise the reader will get answers to his questions such as: What are the circumstances under which Konkani came to be written in various scripts? What are the implications of using multiple scripts? Whether a common script needs to be and can be promoted, and for what purpose? If a common script is necessary, which one is suitable and how can its acceptance be brought about?

I have every hope that this booklet will clear the confusion in the minds of Konkani speaking people and that all Konkani lovers, particularly School and College going students and other youngsters will get a clear idea about the script of our own mother tongue Konkani.

Jai Konkani!

Basti Vaman Shenai,
President,
All India Konkani Parishad

taking shape during the early decades of the twentieth century. Through his writings, Shenai Goembab portrayed the hoary past of the Konkani people, propagated the idea of Konkani as a modern language, inspired the self respect of Konkanis and exhorted to bring about a sense of oneness amongst them. Madhav Manjunath Shanbhag put the idea of bringing all Konkanis over one platform to practice. Thus was sown the seeds of the Konkani movement. And as a corollary the Konkani Parishad was born in Karwar in July, 1939.

The Konkani Parishad had the following objectives before it:

1. Re-establishing the cultural unity and fostering a sense of solidarity among all the Konkani speaking people, wherever they live
2. To enlighten the people all over the world about the glory and greatness of Konkani and to remove the misunderstandings and false notions about this language
3. To evolve linguistic unity out of the sectoral dialects of the Konkani language and its gradual standardization
4. To propagate the use of Devanagari script, the original script of the Konkani language
5. To propagate Konkani language, literature and culture.

Over the past six decades, the Konkani Parishad which spread its wings and grew into the All India Konkani Parishad, has struggled hard to achieve these goals. Behind the recognition of Konkani as an Independent language, attainment of the stature of official language in Goa state in 1987, separate statehood for Goa and above all, inclusion of Konkani in the VIII schedule of the country's Constitution, is the perseverance and sacrifice of thousands of Konkani lovers fired by the idea propagated by the Konkani Parishad over decades. The Parishad's persistent efforts started bearing satisfactory fruits during the past three decades.

Now some destructive elements have started raising their ugly heads to misguide the unsuspecting Konkanis and people speaking other languages. These unscrupulous elements make mischievous statements

PREFACE

Konkani is one of the old languages of India, belonging to Indo-Aryan group of Languages. According to scholars like Dr J.H. da Cunnha Riveira, the language had a long tradition of written literature, even before the Portuguese conquered Goa in 1510 and established there the headquarters of their eastern empire. There are several historical evidences which go to prove that in the systematic process of denationalization of the Goan society which followed a few decades after the invasion, indigenous books and manuscripts of literature were confiscated and burnt, thereby destroying any evidence of either Konkani language or literature of the pre-Portuguese era. Fortunately, a few Konkani manuscripts depicting tales from Mahabharata and Ramayana still survive throwing light on the form of Konkani language and the type of its literature that might have had currency before the Portuguese arrived on the scene. We can safely conclude that this literature was produced in Devanagari script.

For various reasons including the activities of the infamous Inquisition of Goa, the Konkani speaking people felt constrained to leave their homeland in large numbers during the sixteenth and seventeenth centuries AD. They migrated to the territories lying in the present Northern India, neighbouring Karnataka and the southernmost state of Kerala. The socio-economic preferences, political compulsions, religious conditions of those times and the large geographical distance must have prevented continued contacts among the Konkani kith and kin who settled down in different parts of the country. In due course, their identification with the local milieu became inevitable for social, economic and cultural survival and success. In this process, the issue of self respect based on one's own language and concern for its development became the last priority with a large majority within the Konkani community. The use of several scripts for writing Konkani is an unseemly legacy of this process.

The idea of Konkani self-respect, a sense of belonging to our mother tongue and a desire to bring all the Konkanis on one forum started

Konkani Script
- Why Devanagari ?

Compiled by :
Gokuldas Prabhu

2005

All India Konkani Parishad
Panaji, Goa

Konkani Script
- Why Devanagari ?

All India Konkani Parishad
Panaji, Goa